

Indonesië

Nog steeds een gordel van smaragd

Nederland en Indonesië zijn al vierhonderd jaar met elkaar verbonden. De betrekkingen tussen beide landen, die na de onafhankelijkheid flink bekoelden, worden nu weer beter. In februari hebben de ministers van Buitenlandse Zaken van beide landen concrete afspraken gemaakt om meer samen te werken op het gebied van politiek, economie en cultuur. Nieuwe kansen dus voor Nederlandse ondernemers.

Indonesië is de grootste economie van Zuidoost-Azië en groeit weer hard. Het land stond in de jaren 80 en 90 bekend als 'Aziatische Tijger', maar werd vanaf 1997 hard getroffen door de Aziatische financiële crisis. Een decennium later gaat het economisch weer buitengewoon goed met Indonesië. Dit heeft het land vooral te danken aan de overvloed en diversiteit aan natuurlijke grondstoffen; de grote, ontwikkelde, jonge bevolking; de lage loonkosten; een politieke stabiliteit die redelijk is; en de strategi-

sche ligging ten opzichte van China en India. Dit alles zorgt jaarlijks voor een economische groei van meer dan zes procent. Nederland en Indonesië onderhouden intensieve betrekkingen. Nederland is de tweede handelspartner van Indonesië in Europa en een belangrijke investeerder. Nederlandse bedrijven investeren onder meer in telecom, olie en gas, waterbouw,

detailhandel en de financiële sector in Indonesië. Ons land exporteert vooral machines, melkproducten, auto's, schepen en chemicaliën.

De belangen zijn groot en er liggen enorme kansen. Bijvoorbeeld op het gebied van watermanagement en medische apparatuur. Ondanks de goede vooruitzichten kan zakendoen

en investeren in Indonesië toch ook een risico met zich meebrengen. Hoewel sinds een jaar of tien verbetering zichtbaar is, kampt het land nog steeds met een wijdverbreide corruptie. Ook houdt de gebrekkige infrastructuur de volledige ontplooiing van de economie nog tegen. Daarnaast is goed bestuur in een land met zo veel regio's, talen en culturen niet eenvoudig. Bovendien is het land door zijn ligging in de Ring of Fire gevoelig voor natuurrampen. Ook etnisch en religieus geweld en radicalisering van de

Indonesië

Nog steeds
een gordel
van smaragd

islam zijn zaken die een risico kunnen vormen voor de economie.

Diversiteit Indonesië telt de meeste eilanden ter wereld binnen één land: ruim 17.500. Dat zorgt voor een enorme diversiteit, zowel wat bevolking, talen, klimaat als geografie betreft. Zo wonen er meer dan 240 miljoen mensen in Indonesië, afkomstig uit ruim 350 etnische groepen. Al die groepen hebben, naast de nationale taal Bahasa Indonesia dat uit het Maleis stamt, hun eigen talen en dialecten. De Indonesiërs hangen verschillende religies aan: de meerderheid is moslim maar in grote delen van het land zijn andere godsdiensten dominant. Zoals het hindoeïsme in Bali en het katholicisme en protestantisme in delen van Sulawesi, Sumatra, Oost-Nusa Tenggara en Papua. Daarnaast hangen veel mensen nog een traditioneel geloof aan, waarbij rituelen een belangrijke rol spelen.

Ook op geografisch gebied zijn er enorme verschillen. Ruwweg heeft het land een spanwijdte van Londen tot Moskou. Iedereen kent wel de plaatjes van vruchtbare rijstvelden, diepgroen regenwoud, met sneeuw bedekte vulkanen en idyllische stranden. Reis je meer naar het oosten, dan verandert het landschap langzaam in savanne. De verschillende klimaatzones hebben natuurlijk invloed op de flora en fauna.

Zo vind je in de oerbossen van Sumatra nog orang-oetans en tijgers, hoewel beide diersoorten dodelijk bedreigd worden door de voortrazende ontbossing.

Op het kleine eiland Komodo voor de kust van Flores leeft een prehistorische reuzenhagedis, de Komodovaraan. Sulawesi heeft zijn dwergbuffel en op Java loopt een van de zeldzaamste dieren ter wereld rond: de zwaar bedreigde Javaanse neushoorn. Daarnaast telt het land een ongekende hoeveelheid vogels; namelijk zeventien procent van alle vogelsoorten wereldwijd.

Hoogtepunten In Indonesië ben je niet met één reis uitgekeken. Het land is zo uitgestrekt en heeft zo veel te bieden, dat je er gemakkelijk elke keer weer terug kunt komen. Wie de bekende hoogtepunten niet wil missen, moet in ieder geval de volgende bezienswaardigheden op zijn lijstje zetten. De Borobudur tempel op Java; de Prambanan tempel, ook op Java; het Gunung Leuser National Park op Sumatra, het thuis van de orang-oetan; Komodo en Rinca waar de Komodo Draak woont; het duikersparadijs Bunaken National Park ten noorden van Sulawesi; Bali met zijn laidback atmosfeer; en Jakarta, met zijn drukte en lawaai gehaat door de één maar geliefd door de ander vanwege zijn verborgen schatten. Indonesië is een beleving, met om elke hoek een verrassing, of je nu een toeristisch hoogtepunt aandoet, of de gebaande paden verlaat en de stilte opzoekt. Selamat datang, welkom in Indonesië! ←

Tips voor zakelijke reizigers

- Bij aankomst in **Indonesië** dient u een **visum** te kopen, dit is dertig dagen geldig.
- Het **tijdverschil varieert** tussen de vijf en zeven uur (later).
- Voor sommige delen van Indonesië geldt een **negatief reisadvies**. Check de actuele situatie op rijksoverheid.nl.
- Neem de tijd om persoonlijke relaties op te bouwen.
- Onderhandelingen kosten veel tijd. **Indonesiërs zijn gevoelig** voor gezichtsverlies. Toon dus respect en formuleer zorgvuldig.
- Draag **correcte kleding**, kom op tijd en overhandig uw visitekaartje met uw rechterhand.
- Zakendoen vergt **flexibiliteit en doorzettingsvermogen**. Vaak worden **details nog ingevuld na ondertekening** van een contract.

